

Nagy Zsuzsanna

elnök

Budapesti Corvinus Egyetem Egyetemi Könyvtár

1093 Budapest, Közraktár u. 4-6.

Tel.: +36 1 482-7078

e-mail: zsuzsanna.nagy@uni-corvinus.hu

Dr. Lengyel Györgyi

Közigazgatási államtitkár részére

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Tisztelt Államtitkár Asszony!

Az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiuma (EKK) mint a felsőoktatási könyvtárak vezetőit tömörítő szakmai szervezet **A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a művészeti, a közművelődési és a közgyűjteményi területen foglalkoztatott közalkalmazottak jogviszonyával összefüggő egyes kérdések rendezésére című 150/1992. (XI. 20.) Korm. rendelet módosításáról szóló előterjesztést** megvitatta, és a következő véleményt alakította ki.

Az EKK az előterjesztés indokaival és az előterjesztéssel elérni kívánt közpolitikai céllal maradéktalanul egyetért.

Támogatjuk, hogy a 2/1993. MKM rendelet hatályaon kívül helyezése és a szabályozása tárgyának a Korm. rendeletbe való integrálása egyszerűbbé és átláthatóbbá teszi a könyvtári munkaköröket, valamint az azok betöltéséhez elvárt végzettségi szintek és szakképzettségek rendszerét.

Az EKK a felsőoktatási könyvtárak sajátos helyzete alapján a következő módosításokat javasolja.

1. A rendelet tervezet 1. sz. mellékletben meghatározott **könyvtárosi munkakörök** nem fedik le az információs társadalom könyvtári ellátási igényeihez igazodó modern könyvtárosi feladatokat. Az előterjesztés a képesítési követelmények átdolgozását arra tekintettel tűzte ki célul, hogy új társadalmi kihívások megválaszolására képes szakembergárda dolgozzon a könyvtárakban. Ennek értelmében szükségesnek tartjuk **a megváltozott feladatokhoz igazodó munkakörök, munkaköri megnevezések kialakítását is**. Ez annál is inkább sürgető feladat, mert a jelenleg rendelkezésre álló munkakörökbe erőltetetten besorolva a könyvtári szakemberek már ellátják ezeket az új feladatokat. A szabályos, a minőségbiztosítás és átláthatóság követelményeinek megfelelő működés megkövetelné, hogy - példaképpen - nem szaktájékoztató munkakörben alkalmazott személy fejlesztené a könyvtári digitális repozitóriumot, vagy kezelné az intézményi MTMT-adatállományt, hanem az adott feladatnak megfelelő munkakörben foglalkoztatott szakember. (részletes, szövegszerű javaslatot teszünk a bevezetendő új munkakörökre, lásd 1. sz melléklet javasolt átalakítása)
2. A Korm. rendelet jelenleg is hatályos 3. sz. melléklete meghatározza a **vezetői és magasabb vezetői beosztásokat**. A 3.1.14. pont értelmében a felsőoktatási intézmény kari könyvtárának vezetője magasabb vezetőnek minősül. Véleményünk szerint ez a kategorizálás sok felsőoktatási intézmény esetében nem indokolt. A felsőoktatási könyvtári hálózatok jelentős részének szervezetét és működését érintő, az utóbbi évtizedekben bekövetkező változások (integráció, centralizáció, a kari könyvtárak méretének, létszámának csökkenése, a központosított szolgáltatásokat nyújtó központi könyvtárak megerősödése) azt eredményezték, hogy számos kari könyvtárnak minősülő egység már nem rendelkezik olyan önállósággal és feladatkörrel, ami magasabb vezetői kompetenciák és felelősség társítását igényelné. Javasoljuk, hogy **azoknak a kari könyvtáraknak a vezetői, mely kari könyvtárak nem önálló egységei az adott felsőoktatási**

intézménynek, hanem egy integrált könyvtári hálózat részeként központi könyvtári irányítás alatt állnak, ne minősüljenek magasabb vezetőnek. Magasabb vezetői elvárásokat csak azzal a kari könyvtárvezetővel szemben támasszon a Kormányrendelet, aki olyan felsőoktatási intézmény kari könyvtárát vezeti, ahol a kari könyvtárak decentralizáltan, központi könyvtári irányítás nélkül, egymástól teljesen függetlenül látják el feladataikat. Szövegszerű javaslatunk a Kormányrendelet 3. sz. mellékletéhez:

- „3.1.14 Felsőoktatási, tudományos kulturális vagy egészségügyi intézmény szaklevéltárának igazgatója; felsőoktatási intézmény központi könyvtári irányítás alá nem tartozó kari könyvtárának vezetője” (vezetői pótlék 200%)
- „3.2.17 Felsőoktatási intézmény központi könyvtári irányítás alá tartozó kari könyvtárának vezetője” (vezetői pótlék 150 %)

3. Az 1. sz. mellékletben meghatározott könyvtárosi munkakörök közül a **tudományos kutató** munkakör betöltéséhez csak az egyetemi végzettséget és szakképzettséget igazoló oklevélhez kötött munkakör melletti tudományos fokozatot vagy az MTA tagságot, akadémiai doktori címet tartjuk elfogadhatónak. Javasoljuk, hogy **a munkakört kizárólag a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. 61.§ (1) bek. ib) és j) pontjai által meghatározott végzettségekkel rendelkező közalkalmazott tölthesse be**, mert csak így látjuk biztosíthatónak, hogy könyvtári tudományos tevékenységet kizárólag olyan személyek folytathassanak, akik már bizonyíthatóan rendelkeznek a legmagasabb szintű tudományos kutatómunkához szükséges ismeretekkel, kompetenciákkal és az önálló kutatás lefolytatásához nélkülözhetetlen tapasztalatokkal. (1. sz. melléklet 5.2. sor)

Az 1. pontban megfogalmazott észrevételünk értelmében alábbi **javaslatunkban olyan munkaköröket nevesítettünk, melyek teljes egészében lefedik a 30/2014. (IV.10.) EMMI rendelet által keletkeztetett könyvtári feladatokat**

A bevezetésre javasolt új munkakörök részletes indokolása:

- **5.3.8. kutatástámogató könyvtáros**

A kutatástámogató könyvtáros munkakör magában foglalja a szaktudományi és a kutatás-fejlesztési információmenedzseri, a tudományometriai adatrögzítői és adatelemzői, az adatbázisreferenci és az ezekhez kapcsolódó egyéb feladatokat, melyeket az adatbázisokat rendszerező, az azok előfizetését és hozzáférését menedzselő, az MTMT-t, valamint az egyéb tudományos adattartalmakat kezelő és a kapcsolódó szolgáltatásokat biztosító könyvtárosok végeznék.

- **5.3.9. régi könyves könyvtáros,**

- **5.3.10. kéziratáros**

Számos könyvtár őriz történeti gyűjteményeiben muzeális értékű dokumentumokat, valamint különgyűjteményeiben kéziratokat. Ezeknek a speciális dokumentumoknak a szakszerű kezelése, feltárása és szolgáltatása olyan sajátos ismereteket igényel, és egyben olyan elkülönülő tevékenységet fed le, ami indokolja külön munkakörként való nevesítésüket.

- **5.3.12. minőségügyi referens**

Egy modern szolgáltatásokat nyújtó könyvtár működtetése ma már elképzelhetetlen minőségügyi elköteleződés nélkül. A kulturális kormányzat szándéka (mely egybecseng a vezető könyvtárszakmai körök elköteleződésével) egyértelműen abba az irányba mutat, hogy a Minősített Könyvtári Címen és a Minőségi Díjon keresztül is motiválja a könyvtárakat a TQM-alapú Közös Könyvtári Értékelési Keretrendszer bázisán kiépített komoly minőségmenedzsment folyamatos működtetésére. Ez a munka felkészült szakembert követel, aki a tevékenységét – főleg a nagyobb méretű könyvtárakban – már nem végezheti hatékonyan, ha nem önálló munkakörben, teljes munkaidőben látja el feladatát.

- **5.13. kulturális menedzser**

A közművelődési könyvtári szolgáltatási paletta fontos szegmensét képezik és az olvasóközönség körében is nagy népszerűségnek örvendenek a könyvtárak szervezésében megvalósuló kulturális programok, melyek professzionális menedzselése szakértelmet igényel, és adott esetben (így különösen a megyei hatókörű városi könyvtárak esetében) külön munkakörben végezhető csak el.

- **5.14. kommunikációs és közönségkapcsolati referens**

A XXI. század könyvtári felhasználói már nem csak fizikailag érintkeznek a könyvtárral, hanem számos modern kommunikációs csatornán is igénylik a könyvtári információkat és a kapcsolattvételt. A közösségi média elterjedése és használatának az egyes korosztályok körében történő dominánssá válása, a különböző sajtóorgánumban való könyvtári megjelenés mind indokoltá teszik, hogy a könyvtár kitörjön a hagyományosan zárt világból és hozzáértő szakemberek (médiamenedzser, webpublikátor, PR referens, marketingmenedzser) által irányított komoly közönségkapcsolati tevékenységet folytasson.

- **5.15. szakreferens**

Az 5.3.6. pont tájékoztató, szaktájékoztató könyvtárosi munkaköre általában ellátható kizárólag könyvtárosi szakképzettséggel, de a tudományos, felsőoktatási szakkönyvtárakban az adott szak/tudományterületen szerzett szakképzettség sokkal inkább elvárt az olvasók, hallgatók tájékoztatása érdekében, mint a szoros értelemben vett könyvtárosi szakképzettség. Arra azonban nagyon kevés az esély, hogy egy tudományterületi oklevélhez még könyvtárosi végzettsége is legyen egy jelöltnek, akit ilyen munkakörben kívánna foglalkoztatni a könyvtár, ezért javasoljuk a könyvtárosi szakképzettséghez nem kötött szakreferensi munkakör bevezetését, hogy a különböző tudományterületeknek megfelelő végzettségű szaktájékoztatói tevékenységet végző szakemberek munkaköri besorolása is megoldható legyen.

- **5.16. digitális tartalom-fejlesztő**

A jelen könyvtárainak egyik elsődleges feladata az általuk őrzött dokumentumok digitalizálása és natív digitális tartalmak gyűjtése. Ezzel összhangban egyre több könyvtár rendelkezik digitális repozitóriummal, vagy digitális formában létező dokumentumok egyéb gyűjteményével. A jelentős anyagi és munkaerő ráfordítást igénylő, speciális adatgondozási ismereteket igénylő feladatnak a lehető legköltséghatékonyabb megszervezése csak akkor képzelhető el, ha nem ad hoc jelleggel, hanem szakértő (digitálisarchívum-fejlesztő, digitális repozitórium-építő, információmenedzser) által kidolgozott digitalizálási és tartalomszolgáltatási tervek és gyakorlatok mentén valósul meg, ahol a végrehajtást is olyan munkakörben foglalkoztatott személy felügyeli és irányítja, aki rendszerszinten átlátja, és menedzselni képes a teljes folyamatot

A javasolt új munkakörök felsorolását (bold betűvel kiemelve) az alábbi táblázat tartalmazza

Javaslat a 150/1992. Korm. rend. 1. sz. mellékletének a könyvtári munkakörökre vonatkozó részére:

	A Munkakör megnevezése	B Fizetési osztályok										C Képesítési követelmények	D További követelmények	
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J			
5.	<i>Könyvtári szakmai munkakörök</i>													
5.1	főkönyvtáros									*	*	fizetési osztálynak megfelelő végzettség és szakirányú szakképzettség	5 év szakmai gyakorlat	
5.2	tudományos kutató									*	*			
5.3	könyvtáros, informatikus könyvtáros						*	*	*	*	*	fizetési osztálynak megfelelő végzettség és szakirányú szakképzettség		
5.3.1.	bibliográfus, feldolgozó						*	*	*	*	*			
5.3.2.	gyermekkönyvtáros						*	*	*	*	*			
5.3.3.	gyűjteményszervező könyvtáros						*	*	*	*	*			
5.3.4.	helyismereti könyvtáros						*	*	*	*	*			
5.3.5.	olvasószolgálati könyvtáros						*	*	*	*	*			
5.3.6.	tájékoztató, szaktájékoztató könyvtáros						*	*	*	*	*			

	A Munkakör megnevezése	B Fizetési osztályok										C Képesítési követelmények	D További követelmények
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J		
5.3.7.	zenei könyvtáros						*	*	*	*	*		
5.3.8.	kutatástámogató könyvtáros						*	*	*	*	*		
5.3.9.	régi könyves könyvtáros						*	*	*	*	*		
5.3.10.	kézirattáros						*	*	*	*	*		
5.4.	segédkönyvtáros					*						az OKJ-ben meghatározott segédkönyvtáros szakképesítés	
5.5	könyvtáros asszisztens				*								
5.6.	informatikus				*	*	*	*	*	*	*	fizetési osztálynak megfelelő végzettség és informatikus szakképesítés, szakképzettség	
5.7.	könyvtári restaurátor				*	*	*		*	*	*	fizetési osztálynak megfelelő végzettség és szakirányú szakképesítés, szakképzettség	
5.8.	könyvtári könyvkötő			*	*								
5.9	könyvtárkezelő			*									

	A Munkakör megnevezése	B Fizetési osztályok										C Képesítési követelmények	D További követelmények
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J		
5.10	raktáros		*	*									
5.11	adatrögzítő			*	*	*							
5.12.	minőségügyi referens						*	*	*	*	*		
5.13.	kulturális menedzser						*	*	*	*	*		
5.14.	kommunikációs és közönségkapcsolati referens						*	*	*	*	*		
5.15.	szakreferens						*	*	*	*	*		
5.16.	digitális tartalomfejlesztő						*	*	*	*	*		

Tisztelettel kérjük észrevételeink figyelembevételét és a jogszabályba való beemelését.

Budapest, 2017. október 18

Üdvözlettel,

Nagy Zsuzsanna